

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

Βασιλική Μάτζιου

Καθηγήτρια, Παιδιατρικής Νοσηλευτικής Τμήμα Νοσηλευτικής, ΕΚΠΑ

ΟΔΗΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Ο οδηγός εκπαίδευσης των φοιτητών του τμήματος Νοσηλευτικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών δημιουργήθηκε με σκοπό την ανάπτυξη κλινικών δεξιοτήτων και την εξάσκηση νοσηλευτικών παρεμβάσεων σε παιδιατρικούς ασθενείς κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης για το μάθημα «**Παιδιατρική Νοσηλευτική**».

Κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης οι φοιτητές καλούνται, υπό την επιτήρηση του κλινικού εκπαιδευτή τους, να συμπληρώσουν όλες ή μέρος των παρακάτω κλινικών δεξιοτήτων και νοσηλευτικών πρακτικών. Προτείνεται, όπου είναι εφικτό, ο φοιτητής να λαμβάνει **1:1 εκπαίδευση**, ακολουθώντας κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης τον κλινικό εκπαιδευτή.

Οι κλινικές δεξιότητες έχουν ιεραρχηθεί και τροποποιηθεί σύμφωνα με τους Steinaker and Bell ως ακολούθως:

Στάδιο 1: Συζήτηση/Παρακολούθηση (θεωρητικές γνώσεις, περιγραφή της νοσηλευτικής πράξης).

Παρακολούθηση (εφαρμογή της νοσηλευτικής παρέμβασης από τον κλινικό εκπαιδευτή ή άλλον νοσηλευτή του τμήματος).

Στάδιο 2: Πρακτική υπό επίβλεψη (εφαρμογή της νοσηλευτικής παρέμβασης από τον φοιτητή υπό επίβλεψη).

Στάδιο 3: Ο φοιτητής είναι ικανός να εφαρμόσει τη νοσηλευτική παρέμβαση χωρίς επίβλεψη.

Οι φοιτητές, κατά τη διάρκεια της κλινικής άσκησης **καλούνται να ολοκληρώσουν τα στάδια 1 και 2 σε όσο το δυνατό περισσότερα πεδία**. Το στάδιο 3 είναι προαιρετικό και μπορεί να πραγματοποιηθεί κατά περίπτωση σύμφωνα με την κρίση του κλινικού εκπαιδευτή και εφόσον το επιτρέπουν οι συνθήκες (κλινικές δεξιότητες του φοιτητή, διαθέσιμος χρόνος, εξασφάλιση ασφάλειας του ασθενή, συναίνεση του ασθενή).

Τα στάδια εκπαίδευσης για τις κλινικές δεξιότητες και νοσηλευτικές πρακτικές που συζητήθηκαν ή εφαρμόστηκαν πιστοποιούνται με την υπογραφή του κλινικού εκπαιδευτή, ο οποίος έχει συζητήσει με τους φοιτητές, περιγράψει ή εφαρμόσει κάποια από τις παρακάτω δεξιότητες και πρακτικές κατά τη διάρκεια της άσκησης.

Συγγραφή κειμένου

Ευφροσύνη Βλαχιώτη

RN, Ph.D, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Νοσηλευτικής Υπηρεσίας Γενικό Νοσοκομείο Παιδων Αθηνών Η Αγία Σοφία, Ακαδημαϊκή Υπότροφος Τμήμα Νοσηλευτικής ΕΚΠΑ

Βαρβάρα Μπουτοπούλου

*Νοσηλεύτρια ΠΕ, MSc, PhD, RN, Ακαδημαϊκή Υπότροφος Τμήμα Νοσηλευτικής ΕΚΠΑ
Διευθύντρια Νοσηλευτικών Υπηρεσιών Ιασώ Παιδων*

Ελένη Ταμβάκη

*Εξειδικευμένη Νοσηλεύτρια ΜΕΘ Παιδων, Κλινική Ερευνήτρια,
Great Ormond Street Hospital for Children*

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Γενικές Δεξιότητες	ΣΤΑΔΙΟ 1 Συζήτηση/ Παρακολούθηση	ΣΤΑΔΙΟ 2 Εφαρμογή με Επίβλεψη	ΣΤΑΔΙΟ 3 Εφαρμογή χωρίς Επίβλεψη	Υπογραφή Κ.Ε
Συμμετοχή στη διαδικασία εισαγωγής του παιδιού στο νοσηλευτικό τμήμα.				
Εφαρμογή κλινικής αξιολόγησης ακολουθώντας το σύστημα ABCDE και καταγραφή των ευρημάτων.				
Ορθή χρήση του ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού και συσκευών (π.χ. monitor, αντλίες ενδοφλέβιας χορήγησης φαρμάκων, συσκευές λήψης ζωτικών σημείων, αναπνευστήρες, απινιδωτές) βάσει των οδηγιών και πολιτικών του τμήματος.				
Χορήγηση Φαρμάκων στα παιδιά Οδοί χορήγησης IV IM POS PL SC SUP NEB DROPS. Υπολογισμοί δόσεων. Διάλυση φαρμάκων Συμμετοχή στη νοσηλεία τμήματος.				
Συμμετοχή στην Ιατρονοσηλευτική επίσκεψη και τις συναντήσεις της νοσηλευτικής ομάδας.				
Συμμετοχή στη διαδικασία του εξιτηρίου και προετοιμασία του μικρού ασθενούς και της οικογένειας για τη μεταφορά του σε άλλο τμήμα για νοσηλεία ή άλλο νοσοκομείο, άλλη δομή ή στο σπίτι.				
Δεξιότητες επικοινωνίας με την οικογένεια του παιδιατρικού ασθενή.				
Αναγνώριση των σωματικών, λειτουργικών, ψυχολογικών και κοινωνικών αναγκών των γονέων των νοσηλευόμενων παιδιών.				
Ανταπόκριση στα ερωτήματα και απορίες των γονέων από τη θέση του φοιτητή.				

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Δεξιότητες για τη φροντίδα παιδιού με παθήσεις του αναπνευστικού συστήματος	ΣΤΑΔΙΟ 1 Συζήτηση / Παρακολούθηση	ΣΤΑΔΙΟ 2 Εφαρμογή με Επίβλεψη	ΣΤΑΔΙΟ 3 Εφαρμογή χωρίς Επίβλεψη	Υπογραφή Κ.Ε
Ορθή περιγραφή και επεξήγηση της λειτουργίας του αναπνευστικού συστήματος (συμπλήρωση διαγράμματος).				
Αναγνώριση σημείων αναπνευστικής δυσχέρειας. Ακρόαση και αξιολόγηση αναπνευστικών ήχων.				
Τοποθέτηση φλεβοκαθετήρα				
Έλεγχος ΖΣ, Οξυμετρία.				
Χορήγηση Οξυγόνου με: ρινικό καθετήρα / απλή μάσκα, Ventouri, Hood, Θερμοκοιτίδα, AMBU				
Χορήγηση υγρών – Καταγραφή Ισοζυγίου υγρών				
Γνώση και προετοιμασία των εισπνεόμενων φαρμάκων.				
Εκτίμηση αναγκών αναρρόφησης βρογχικών εκκρίσεων. Διενέργεια αναρρόφησης (Ενδοτραχειακό σωλήνα Ρινοφάρυγγα/ Στοματοφάρυγγα)				
Λήψη Καλλιεργείων: Αίματος, Ούρων, Κοπράνων, Βρογχικών εκκρίσεων, Φαρυγγικού / Ρινικού επιχρίσματος, ENY				

ΚΑΡΔΙΑΓΓΕΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Δεξιότητες για τη φροντίδα παιδιού με παθήσεις του καρδιαγγειακού συστήματος	ΣΤΑΔΙΟ 1 Συζήτηση/ Παρακολούθηση	ΣΤΑΔΙΟ 2 Εφαρμογή με Επίβλεψη	ΣΤΑΔΙΟ 3 Εφαρμογή χωρίς Επίβλεψη	Υπογραφή Κ.Ε
Ορθή περιγραφή και επεξήγηση της λειτουργίας του καρδιαγγειακού συστήματος (συμπλήρωση διαγράμματος).				
Γνώση των φυσιολογικών τιμών καρδιακών παλμών και αρτηριακής πίεσης στα παιδιά σε σχέση με την ηλικία.				
Αξιολόγηση χρόνου επαναπλήρωσης τριχοειδών, ψηλάφηση και αξιολόγηση ποιότητας καρδιακών παλμών, εκτίμηση χρώματος δέρματος.				
Ακρόαση και αξιολόγηση καρδιακών ήχων.				

ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Δεξιότητες για τη φροντίδα παιδιού με παθήσεις του νευρικού συστήματος				
Ορθή περιγραφή και επεξήγηση της λειτουργίας του νευρικού συστήματος (συμπλήρωση διαγράμματος). Αναγνώριση των φυσιολογικών ορόσημων για την ηλικία του παιδιού.				
Νευρολογική αξιολόγηση παιδιού με τη χρήση των κλιμάκων: <ul style="list-style-type: none"> • AVPU • Κλίμακα Γλασκώβης 				
Εφαρμογή εργαλείων αξιολόγησης πόνου στα παιδιά ανάλογα με την ηλικία τους και το επίπεδο συνείδησης.				

ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Δεξιότητες για τη φροντίδα παιδιού με νεφρικές παθήσεις	ΣΤΑΔΙΟ 1 Συζήτηση/ Παρακολούθηση	ΣΤΑΔΙΟ 2 Εφαρμογή με Επίβλεψη	ΣΤΑΔΙΟ 3 Εφαρμογή χωρίς Επίβλεψη	Υπογραφή Κ.Ε
Ορθή περιγραφή και επεξήγηση της λειτουργίας του ουροποιητικού συστήματος (συμπλήρωση διαγράμματος).				
Υπολογισμός των ημερήσιων αναγκών χορήγησης υγρών στα νεογνά, βρέφη και παιδιά με τη χρήση της κλίμακας Holliday – Segar ¹ .				
Αναγνώριση του φυσιολογικού ρυθμού απέκκρισης ούρων σε σχέση με την ηλικία.				
Λήψη αρτηριακής πίεσης και αξιολόγηση των ευρημάτων.				
Τοποθέτηση ουροκαθετήρα.				
Λήψη εργαστηριακού ελέγχου αίματος και ούρων.				
Συζήτηση των πιθανών επιπλοκών των παρακάτω ηλεκτρολυτικών διαταραχών (Μεταβολικές διαταραχές): Υπο/Υπερκαλιαιμία Υπο/Υπερνατριάιμία Υπο/Υπερασβεστιαίμία Μεταβολική οξέωση				
Υπολογισμός ισοζυγίου υγρών				
Παρακολούθηση και καταγραφή του σωματικού βάρους.				

Βάρος Σώματος (kg)	ml/ ημέρα	ml/h
0-10	100ml/kg/μέρα	4ml/kg/h
11-20	1000ml + 50ml/kg/ μέρα (για κάθε kg>10)	40ml + 2ml/kg/h (για κάθε kg>10)
>20kg	1500ml + 20ml/kg/ μέρα (για κάθε kg> 20)	60ml + 1ml/kg/h (για κάθε Kg>20)

Holliday MG, Segar WE. The maintenance need for water in parenteral fluid therapy. Pediatrics, 1957; 19: 823-832

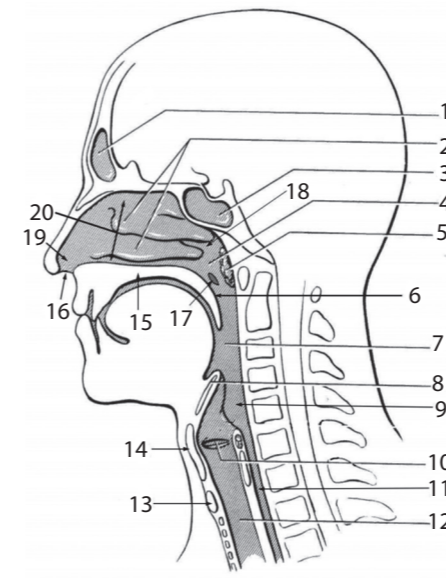
ΓΑΣΤΡΕΝΤΕΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Δεξιότητες για τη φροντίδα παιδιού με παθήσεις του γαστρεντερικού συστήματος	ΣΤΑΔΙΟ 1 Συζήτηση/ Παρακολούθηση	ΣΤΑΔΙΟ 2 Εφαρμογή με Επίβλεψη	ΣΤΑΔΙΟ 3 Εφαρμογή χωρίς Επίβλεψη	Υπογραφή Κ.Ε
Ορθή περιγραφή και επεξήγηση της λειτουργίας του γαστρεντερικού συστήματος (συμπλήρωση διαγράμματος).				
Ακρόαση εντερικών ήχων και ψηλάφηση κοιλίας. Καταγραφή και τεκμηρίωση ευρημάτων σύμφωνα με το σύστημα καταγραφής του τμήματος.				
Αναγνώριση σημείων και συμπτωμάτων οξείας κοιλίας				
Ασφαλής χορήγηση σίτισης στα νοσηλεύόμενα παιδιά. <ul style="list-style-type: none"> • Εντερική (συνεχιζόμενη ή διαλείπουσα) • Παρεντερική 				
Τοποθέτηση ρινογαστρικού σωλήνα				
Φροντίδα παιδιού με στομία				
Παρακολούθηση και καταγραφή του σωματικού βάρους.				

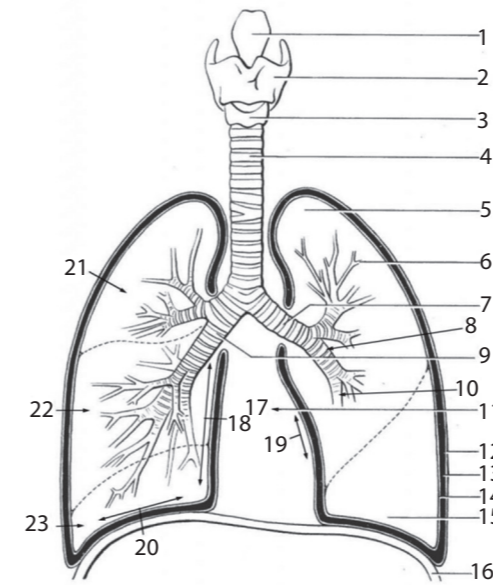
ΣΧΟΛΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ

ΣΧΟΛΙΑ ΦΟΙΤΗΤΗ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΛΙΝΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗ/ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ		
Όνοματεπώνυμο		Υπογραφή
Ιδιότητα		

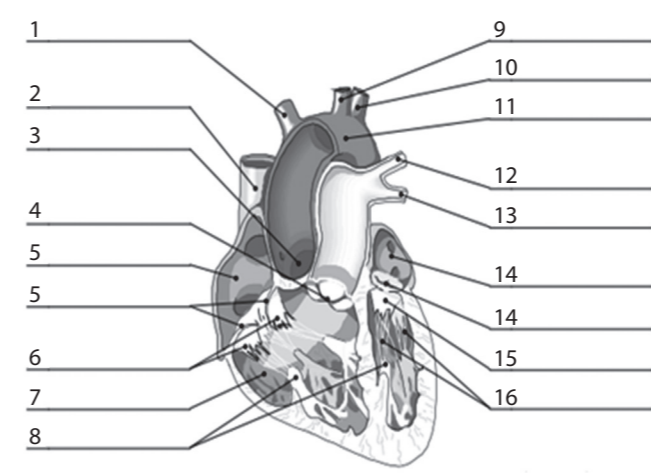

1. _____	11. _____
2. _____	12. _____
3. _____	13. _____
4. _____	14. _____
5. _____	15. _____
6. _____	16. _____
7. _____	17. _____
8. _____	18. _____
9. _____	19. _____
10. _____	20. _____

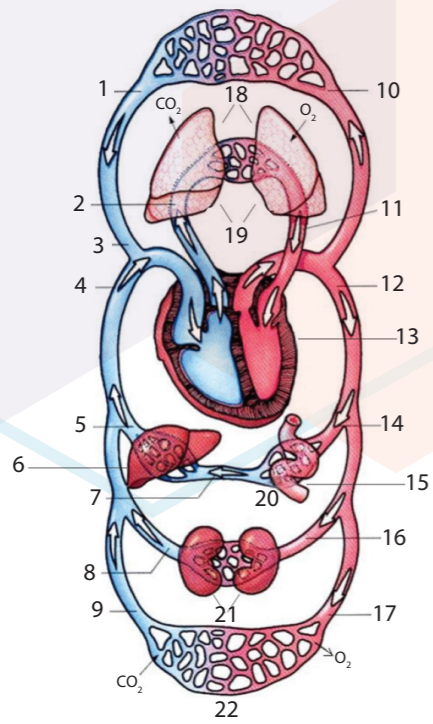

1. _____	13. _____
2. _____	14. _____
3. _____	15. _____
4. _____	16. _____
5. _____	17. _____
6. _____	18. _____
7. _____	19. _____
8. _____	20. _____
9. _____	21. _____
10. _____	22. _____
11. _____	23. _____
12. _____	

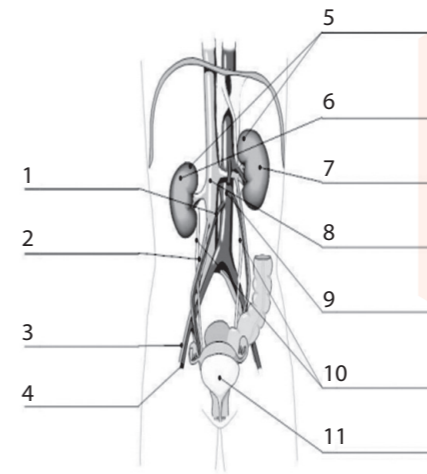
Καρδιά

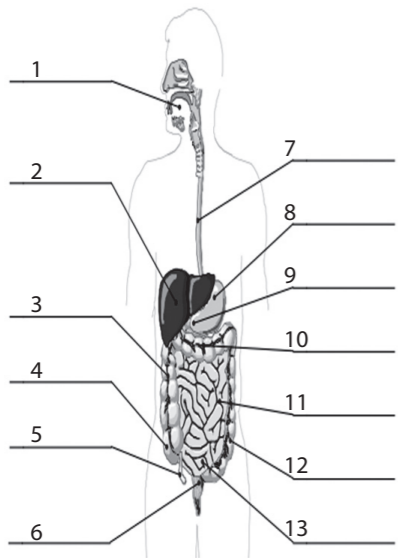
1. _____	10. _____
2. _____	11. _____
3. _____	12. _____
4. _____	13. _____
5. _____	14. _____
6. _____	15. _____
7. _____	16. _____
8. _____	17. _____
9. _____	18. _____

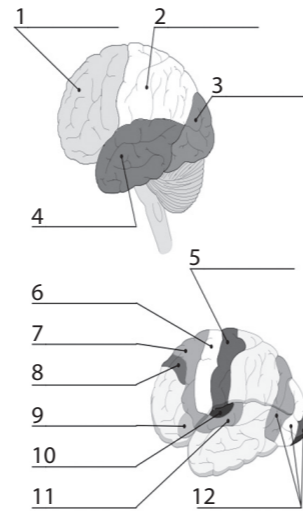
1. _____	12. _____
2. _____	13. _____
3. _____	14. _____
4. _____	15. _____
5. _____	16. _____
6. _____	17. _____
7. _____	18. _____
8. _____	19. _____
9. _____	20. _____
10. _____	21. _____
11. _____	22. _____

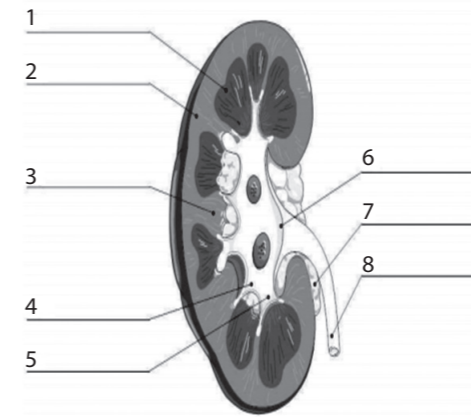
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____

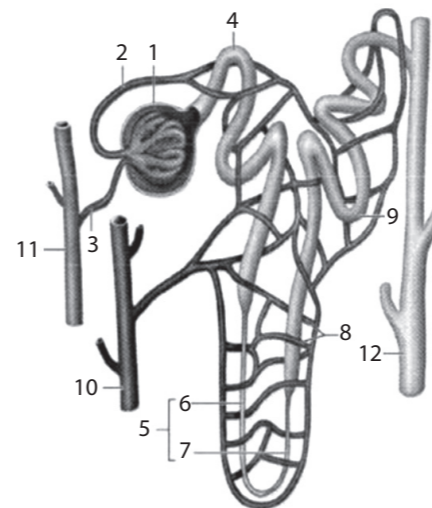
1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____

